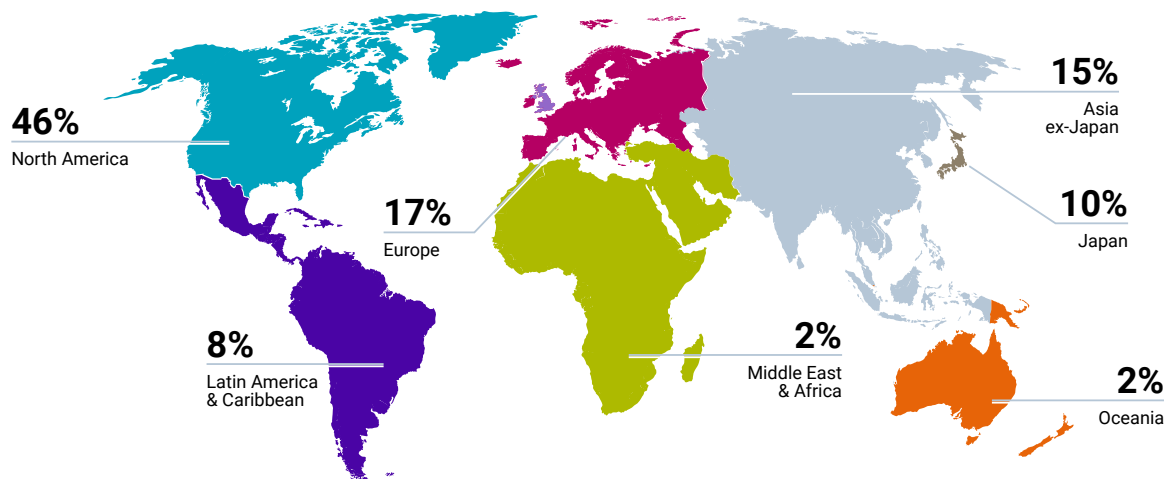

ROBECO | 01.07.2024-30.09.2024

Active ownership report

Q3|24 figures engagement

Engagement activities by region

Number of engagement cases per topic*

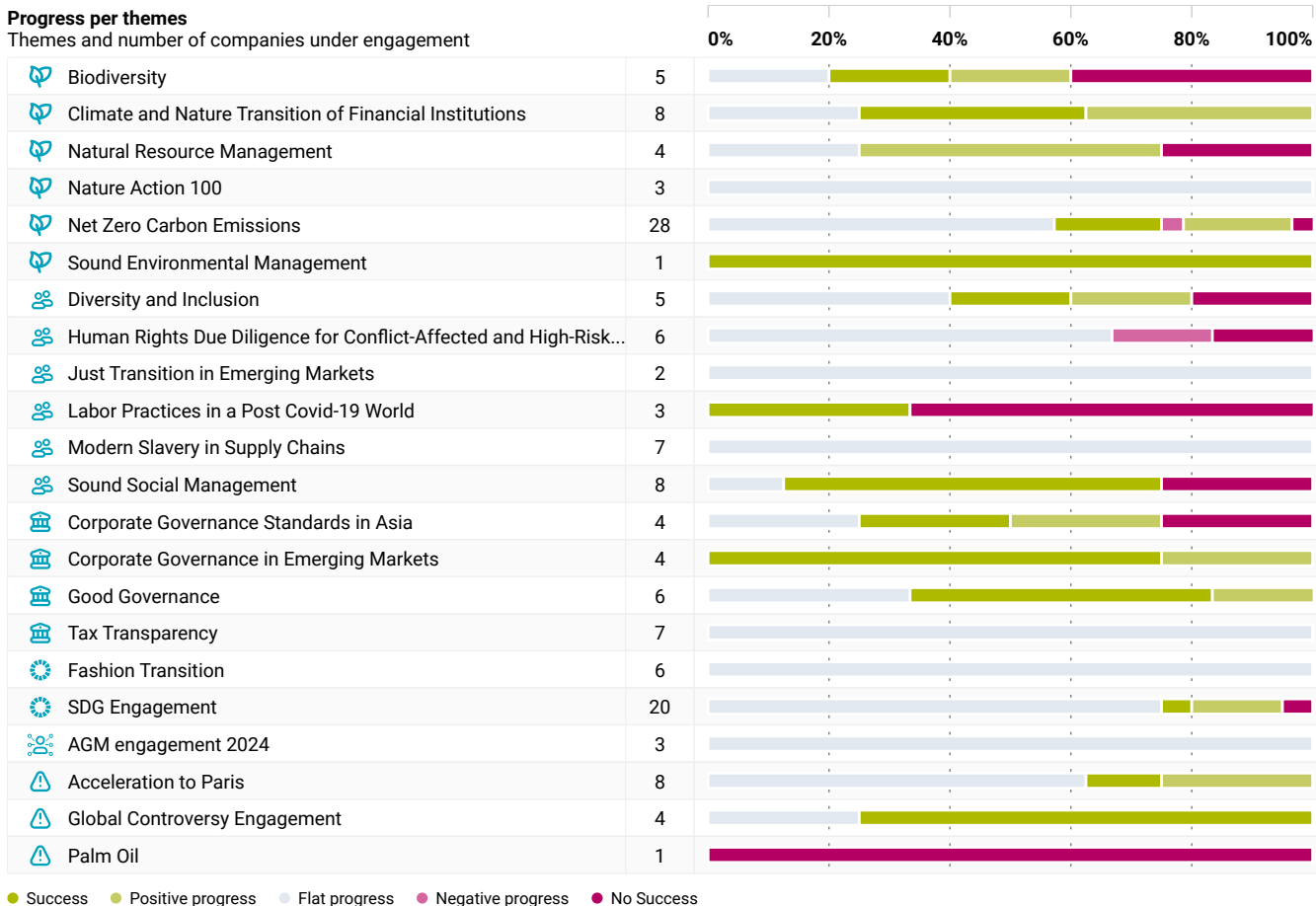
Topic	Q3
Environmental	23
Social	7
Governance	6
Sustainable Development Goals	13
Voting Related	0
Enhanced	3
Total	52

Number of engagement activities per contact type

Contact type	Q3
Meeting	6
Conference call	23
Written correspondence	48
Shareholder resolution	0
Analysis	8
Other	0
Total	85

Progress per themes

Themes and number of companies under engagement

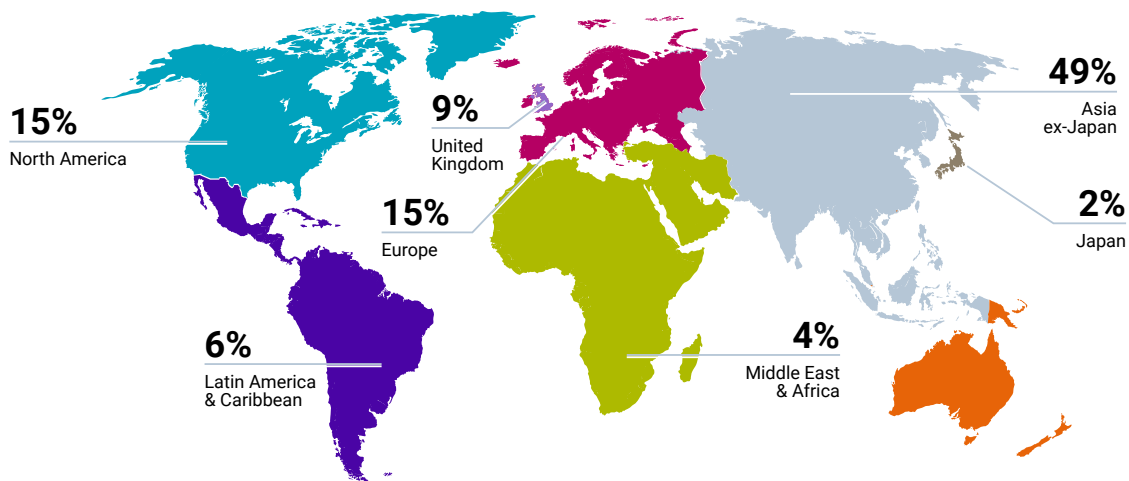

● Success ● Positive progress ● Flat progress ● Negative progress ● No Success

* For more information on Robeco's approach to engagement please refer to the appendix at the end of the report.

Q3|24 figures voting

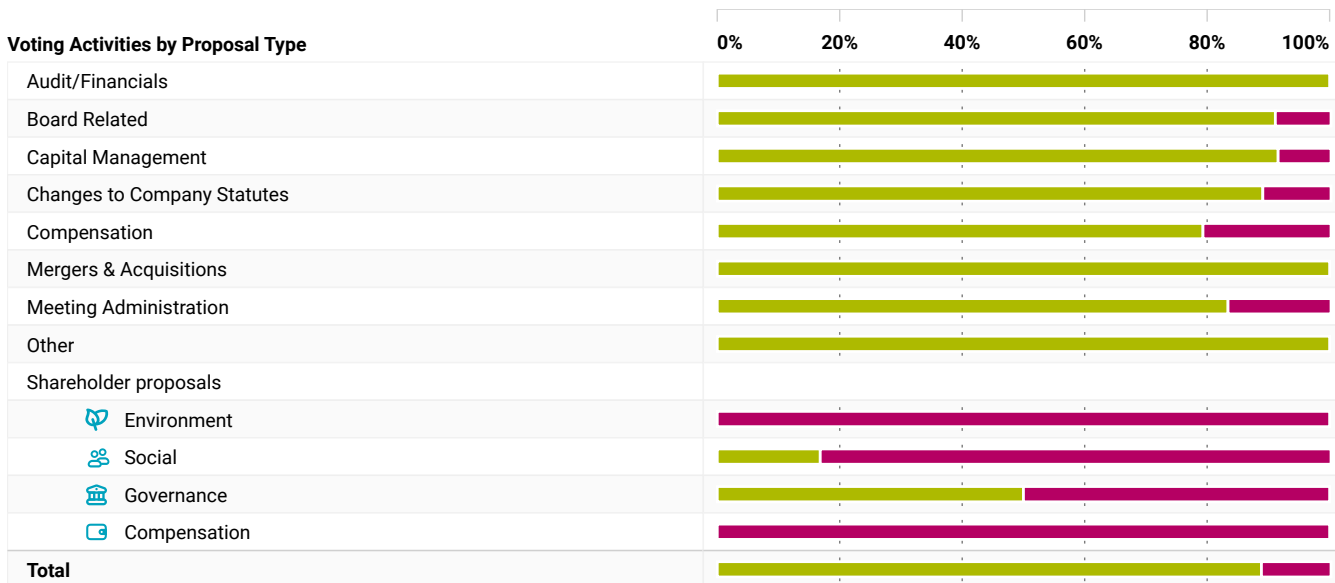
Shareholder meetings voted by region

Voting overview

	Q1	Q2	Q3	Q4	YTD
Number of meetings voted	71	339	47	-	457
Number of proposals voted	718	4,672	458	-	5,848
Meetings with one or more votes cast against management recommendation	61%	62%	47%	-	60%

Voting Activities by Proposal Type

● With management ● Against management

Inhoud

Giftige en gevaarlijke chemicaliën

Openingsartikel over het nieuwe milieu-engagementthema over pfas, door Sylvia van Waveren.

6

Global Compact schendingen

Inzicht in Robeco's controversescreening en engagement, door Yumi Fujita.

9

Engagement met overheden (Australië)

Inzicht in de gezamenlijke engagement met de Australische overheid en de voortgang van dat land in het vaststellen van klimaatveranderingsdoelen, door Peter van der Werf.

11

Stemmen bij volmacht – marktinzicht

Inzicht in het landschap voor stemmen bij volmacht met een focus op 'Say on Sustainability'-voorstellen, door Diana Trif.

14

Inleiding

In de engagementrapportage van dit kwartaal willen we enkele hoogtepunten van afgelopen zomer met je delen. De rapportage biedt de eerste inzichten in de lancering van ons nieuwe engagementthema 'Giftige en gevaarlijke chemicaliën', recente stappen die zijn gezet in onze engagement met de Australische overheid, en de versterking van onze benadering voor het identificeren en beheren van ondernemingen die betrokken zijn bij controversieel gedrag.

Ons nieuwe engagementthema 'Giftige en gevaarlijke chemicaliën' vestigt de aandacht op maatschappelijke en milieurisico's en het toenemende risico van rechtszaken rond de productie en distributie van chemicaliën zoals per- en polyfluoralkylstoffen (pfas). Pfas – ook wel bekend als 'eeuwige chemische stoffen', omdat ze niet natuurlijk worden afgebroken – werden lang gezien als een magisch ingrediënt om keukengerei, vetvrije verpakkingen of medische kleding, en water- en bacteriewerende producten te maken. Maar een groeiend aantal wetenschappelijke onderzoeken heeft de chemische stof in verband gebracht met kanker, onvruchtbaarheid en een beschadigd immuunsysteem. Via onze engagements vragen we ondernemingen aan de basis hiervan een tijdlijn en actieplan te ontwikkelen voor het uitfaseren van pfas en veiligere alternatieven te creëren voor de gehele productie en het gebruik van gevaarlijke chemicaliën.

We gaan ook in op de voortgang in onze engagements met ondernemingen die 'Controversieel gedrag' vertonen. Na een paar jaar geleden enkele verbeteringen te hebben aangebracht aan onze benadering voor de engagement over controverses, beginnen we positieve resultaten te zien op zowel milieu- als maatschappelijk vlak, zelfs in een aantal van de meest uitdagende contexten.

Ongeacht het gebied van duurzaamheid waar we mee te maken hebben, voor het bereiken van structurele verandering moeten niet alleen ondernemingen actie ondernemen, maar moeten overheden ook als gids fungeren. Daarom zijn we, toen we onze klimaatrisico's beoordeelden, in 2021 een gezamenlijke engagement aangegaan met de Australische overheid om het land te ondersteunen in de transitie naar een klimaatbeleid zonder kolen. In 2024 bezochten we, als lid van de Advisory Committee en co-leider van een werkgroep binnen het initiatief 'Collaborative sovereign engagement on climate change with Australia' van PRI, voor de tweede keer de hoofdstad van het land. Tijdens dit bezoek benadrukten we het belang voor het land een CO2-reductiedoelstelling van ten minste 70% vast te stellen in de ophanden zijnde publicatie van de Nationally Determined Contributions (NDC's) voor 2035.

Tot slot stellen we in het gedeelte over stemmen bij volmacht de vraag waarom beleggers geen 'Say on Sustainability' hebben, vooral gezien het toenemende belang van de onderwerpen in het risicobeheer, de investeringen en de rapportage van ondernemingen. Met een 'Say on Sustainability', in dezelfde geest als de bestaande 'Say on Pay'-voorstellen, kunnen beleggers hun mening kenbaar maken aan het bestuur en het management aan de hand van een duidelijke voor- of tegenstem, wat de aandeelhoudersvergadering in zijn geheel nuttiger maakt.

Nu we het laatste kwartaal van 2024 ingaan, kijken we ernaar uit meer te delen over de resultaten van de rest van onze engagementprojecten, nieuwe ambities te definiëren voor 2025 en te blijven aandringen op de duurzaamheidstransitie die onze klanten willen zien in onze portefeuilles.

Carola van Lamoen

Head of Sustainable Investing

GIFTIGE EN GEVAARLIJKE CHEMICALIËN

PFAS, de eeuwige chemische stof

Sylvia van Waveren – Engagement specialist

We hebben in het derde kwartaal van 2024 een nieuw engagementthema gelanceerd over het onderwerp 'Giftige en gevaarlijke chemicaliën'. De engagement zal zich richten op het aanpakken van de vervuiling die wordt veroorzaakt door de productie en het gebruik van per- en polyfluoralkylstoffen (pfas), die uiterst gevaarlijk zijn voor de menselijke gezondheid en voor altijd aanwezig blijven in de biosfeer.

Waar gaat de engagement over?

Naar schatting is 95% van alle geproduceerde goederen afhankelijk van een of andere vorm van industriële chemische productie of proces. De productie van chemische stoffen wordt aangedreven door economische groei, is sinds 1950 vervijftigvoudigd en zal in 2050 naar verwachting verdrievoudigd zijn ten opzichte van 2010.¹ Aangezien bijna alle producten chemische stoffen bevatten, is de sector aanzienlijk qua volume en inkomsten. Voor de sector is dan ook een belangrijke rol weggelegd in de transitie naar duurzamere producten en productieprocessen. Bovendien hebben de Verenigde Naties (VN) verklaard dat de chemische industrie een centrale rol moet spelen in het realiseren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's).

Naast de vele essentiële rollen die chemicaliën spelen in onze economieën, wordt de chemische industrie ook in verband gebracht met negatieve impact op de menselijke gezondheid en het milieu. Wetenschappers zijn tot de conclusie gekomen dat de productie van chemicaliën de milieugrenzen waarbinnen de mensheid veilig kan opereren al heeft overschreden.²

Waarom is dit relevant voor beleggers?

We erkennen dat de chemische industrie essentieel is voor de bijdrage die zij levert aan een moderne en duurzamere levensstijl. We maken ons echter steeds meer zorgen over onze belangen in deze sector naarmate we meer te weten komen over de problemen, de uitdagingen en het toenemende aantal rechtszaken als gevolg van blootstelling aan de productie en het gebruik van gevaarlijke chemicaliën. We verwachten dat dit ook in de toekomst een materiële kwestie voor de sector zal blijven. Toch zijn er ook kansen te benutten. Een opkomende trend in de regelgeving om het gebruik van gevaarlijke stoffen in sommige rechtsgebieden te beperken, kan de transitie naar duurzamere alternatieven in alle markten versnellen. Dit biedt producenten en gebruikers van duurzame alternatieven een kans een concurrentievoordeel te behalen en beloond te worden door de kapitaalmarkten. We streven ernaar samen met ondernemingen veranderingen te stimuleren die de chemische industrie helpen over te stappen naar duurzamere producten en praktijken.

Waarom de focus op vervuiling door pfas?

Onze definitie van gevaarlijke chemicaliën is gebaseerd op de REACH-verordening (Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals) van de EU. Binnen REACH worden de gevaarlijkste chemicaliën gedefinieerd als zeer zorgwekkende stoffen (Substances of Very High Concern; SVHC's). Per- en polyfluoralkylstoffen (pfas) maken deel uit van de SVHC-familie en bestaan uit een groep door de mens gemaakte chemische verbindingen. Ze worden beschouwd als gevaarlijk voor mens en milieu. Deze familie chemicaliën wordt vaak 'eeuwige chemische stoffen' genoemd, omdat ze niet worden afgebroken in de natuur. Onze eerste focus ligt op ondernemingen die pfas produceren en gebruiken, met name vanwege het hoge aantal rechtszaken waar ze mee te maken hebben. Naast rechtszaken zien we ook dat de regelgeving wordt aangescherpt. Europa en de Verenigde Staten (VS) zijn pfas steeds meer aan het reguleren, met verschillende verboden en restricties om het gebruik ervan te beperken en hun impact op het milieu te verminderen.

Wat zijn pfas precies en waar zijn ze te vinden?

De unieke eigenschappen van pfas bieden tal van nuttige functies in veel producten en sectoren. Een van de meest voorkomende toepassingen is materialen en oppervlakken water-, vuil- en vetafstotend te maken, zoals die op buitenapparatuur of voedselverpakkingen worden gespoten. Daarnaast maken de anti-aanbakeigenschappen van pfas ze ideaal voor de coating van keukengerei zoals koekenpannen met een teflonlaag. Verder worden grote hoeveelheden pfas gebruikt in de elektronica-industrie vanwege hun eigenschappen als vlamvertraging, chemische inertie, water- en vuilafstoting en tolerantie voor hoge temperaturen en hoge voltages. Deze

¹ International Council of Chemicals Associations (2019), The Global Chemical Industry: Catalyzing Growth and Addressing Our World's Sustainability Challenges

² Persson L., et al. (2022), Outside the Safe Operating Space of the Planetary Boundary for Novel Entities, Published by American Chemical Society

eigenschappen zijn nuttig in verschillende elektronische componenten, waaronder kabels, computerschermen, condensatoren, printplaten, batterijen, zonnepanelen, luidsprekers en microfoons. In de gezondheidszorg worden pfas gebruikt in kleding voor laboratorium- of chirurgisch werk ter bescherming tegen virussen en bacteriën. Vaak moet beschermende kleding regelmatig opnieuw worden geïmpregneerd met pfas, bijvoorbeeld na het wassen. Tot slot worden pfas gebruikt in blusschuim dat de vlammen kan verstikken.

Wat zijn de risico's van pfas?

Ondanks hun vele nuttige eigenschappen worden pfas ook in verband gebracht met verschillende gezondheidsproblemen, zoals verschillende vormen van kanker, onvruchtbaarheid en een verminderde immunofunctie. Mensen worden blootgesteld aan pfas via orale inname en huidcontact met verontreinigde milieucompartimenten, zoals voedsel, water en stof, via het gebruik van commerciële en industriële producten.

De veelgebruikte mogelijkheden van pfas over een lange periode hebben ook aangetoond dat deze stoffen ongelooflijk resistent zijn tegen zowel natuurlijke als metabolische afbraak. Ze worden eeuwige chemische stoffen genoemd, omdat ze tot de moeilijkst afbreekbare van alle stoffen behoren. Blootstelling van mensen aan deze stoffen doet zich voor in veel omgevingen, met name bij productieprocessen en de verontreiniging van grondwater, drinkwater en voedsel.

Hoe pakken we de engagement met de chemische industrie aan?

In 2022 sloot Robeco zich aan bij het Investor Initiative of Hazardous Chemicals (IIHC), een samenwerkingsinitiatief onder leiding van Aviva, om onze commitment aan de transitie van de sector naar duurzamere praktijken te versterken. IIHC is een groep van meer dan 50 beleggers met in totaal USD 11 miljard aan beheerd vermogen. Deze samenwerking is erg belangrijk voor ons, omdat veel aanbieders van ESG-gegevens door de complexiteit van de chemische industrie en haar producten niet in staat zijn de bijbehorende risico's en kansen van giftige en gevaarlijke chemicaliën volledig te beoordelen. Samenwerken met andere beleggers helpt een consistente visie op deze uitdagingen te vormen.

“ We streven ernaar samen met ondernemingen veranderingen te stimuleren die de chemische industrie helpen over te stappen naar duurzamere producten en praktijken.

Sylvia van Waveren

Op basis van de eerste bevindingen van deze samenwerking starten we een bilateraal engagementthema van drie jaar met verschillende chemische ondernemingen in de portefeuilles van onze klanten. We hebben ze geselecteerd met behulp van ChemScore, die de grootste chemieproducenten ter wereld rangschikt op basis van hun inspanningen om hun chemische voetafdruk te verkleinen. Deze tool wordt beheerd door ChemSec, een onafhankelijke Zweedse non-profitorganisatie die zich inzet voor het uitfasen van de productie van gevaarlijke chemicaliën. We hebben het specifieke onderzoek van ChemSec naar de mate van betrokkenheid van een onderneming bij pfas gebruikt als basis voor onze selectie.

Het engagementthema ging in het derde kwartaal van 2024 van start. In deze engagements vragen we om meer transparantie in de praktijken van de ondernemingen met betrekking tot de productie of het gebruik van pfas. Dit stelt ons in staat onze risico's te beheersen, en dan vooral die van rechtszaken. We stimuleren de ondernemingen de productie en het gebruik van pfas uit te faseren, omdat we dit zien als een manier om het risico van rechtszaken te verminderen. We richten ons ook op de kansen die er zijn, zoals de ontwikkeling van veiligere alternatieven voor pfas en de vele andere gevaarlijke stoffen die nog altijd worden geproduceerd en gebruikt. Samengevat streven we er met deze engagement naar dat ondernemingen een tijdlijn en actieplan ontwikkelen voor het uitfasen van pfas en veiligere alternatieven creëren voor de gehele productie en het gebruik van gevaarlijke chemicaliën.

GLOBAL COMPACT SCHENDINGEN

Controverses omzetten in kansen voor verandering

Yumi Fujita – Engagement specialist

Over de hele wereld zijn de geopolitieke spanningen toegenomen, terwijl de druk op natuurlijk kapitaal en lokale gemeenschappen om de energietransitie voort te zetten nog nooit zo hoog is geweest. Hoewel er een debat gaande is over waar de rol van ondernemingen begint en eindigt als het gaat om duurzaamheid, is Robeco consequent de dialoog aangegaan met ondernemingen die betrokken zijn bij controverses op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG), waarbij we onze verwachtingen op een ferme maar constructieve manier kenbaar maken. We zien nu de vruchten van de verbeteringen die we in 2022 hebben aangebracht in ons engagementprogramma gericht op controverses.

Het is meer dan tweeënhalft jaar geleden dat Robeco de benadering voor het engagementprogramma Global Compact schendingen heeft verbeterd. Robeco heeft de Controversial Behavior Committee (CBC) opgericht, waar senior leden van onze teams voor beleggingen, duurzaam beleggen, risicobeheer en compliance zitting in hebben, om te zorgen voor duidelijke governance en een grondig besluitvormingsproces bij het evalueren van controversieel gedrag van een onderneming. Robeco heeft ook strikte escalatiestrategieën ingebed in het engagementproces, inclusief duidelijke tijdlijnen en verwachtingen. Dit stelt ons in staat ondernemingen aan te sporen concrete stappen te ondernemen om de schade die is veroorzaakt door een controversiële gebeurtenis te herstellen en herhaling te voorkomen, op een effectievere manier.

Deze verbeteringen komen positief tot uiting in de engagementresultaten van sommige controverses op het gebied van milieu. Aan de hand van intensieve dialogen zijn de ondernemingen erin geslaagd robuuste risicobeheersystemen in te voeren, ondersteund door passend toezicht door het management. We zorgen er altijd voor dat deze maatregelen niet alleen op papier staan, maar ook echt zijn ingebed in de processen van een onderneming.

Doordat we tegen de ondernemingen open waren over onze verwachtingen en de escalatiestappen, deelden ze ook graag gedetailleerde inzichten over hoe hun milieubeleid en due diligence maatregelen in de praktijk worden gebracht. Het herstellen van de veroorzaakte schade is ook een belangrijk onderdeel als het gaat om het oplossen van een controversie. De ondernemingen konden de effectiviteit van hun saneringsaanpak aantonen, die werd geverifieerd door wetenschappelijke tests of rapporten van externe partijen. De CBC stemde er unaniem mee in deze engagementcases succesvol af te sluiten.

Aan de andere kant is er minder voortgang geboekt op het gebied van controverses over mensenrechten en arbeidsnormen. Deze controverses, vooral wanneer het gaat om ernstigere vormen van mensenrechtenschendingen, zijn complex en vaak verweven met geopolitieke kwesties. In deze gevallen zijn ondernemingen niet altijd bereid concrete stappen te ondernemen vanwege politieke gevoeligheid of andere redenen. Toch zijn we er met veel van hen in geslaagd tot een gemeenschappelijk begrip te komen over het belang van due diligence op het gebied van mensenrechten. Ze zijn ook meer open gaan staan voor het delen van de uitdagingen waar ze voor staan, doordat onze relaties zich in de loop van de tijd hebben verdiept. De CBC-discussies

hebben een belangrijke rol gespeeld bij het navigeren door het complexe en dynamisch veranderende landschap van mensenrechtenkwesties. Naarmate het aantal conflicten wereldwijd toeneemt, verwachten we dat het belang van een open debat en transparant omgaan met controverses alleen maar stijgt.

Als onderdeel van het streven onze benadering voor de engagement over controversieel gedrag te versterken, heeft Robeco de afgelopen kwartalen ook een interne beoordeling van controverses ontwikkeld. Robeco's raamwerk voor controverses analyseert meer dan 1.200 ondernemingen op basis van drie belangrijke criteria – ernst van de impact, herstel en preventie – om tot een uiteindelijke controversescore te komen, die varieert van 0 tot -3. In plaats van alleen vanuit het oogpunt van financiële materialiteit te kijken integreren we ook een impactperspectief in onze beoordelingsbenadering. De interne beoordeling geeft ons een extra signaal over ondernemingen in ons beleggingsuniversum, naast de gegevens van ESG-dataleveranciers. We kunnen ook sneller en flexibeler zijn bij het verhogen of verlagen van de controversescores. Het is waardevol ons eigen perspectief terug te zien in de score, vooral bij uitdagende onderwerpen zoals dwangarbeid of ondernemingen die actief zijn in conflictgebieden.

“Naarmate het aantal conflicten wereldwijd toeneemt, verwachten we dat het belang van een open debat en transparant omgaan met controverses alleen maar stijgt.

Yumi Fujita

ENGAGEMENT MET OVERHEDEN

Engagement met de Australische overheid over ambitieuze klimaatdoelen

Peter van der Werf - hoofd van Active Ownership

Nationale beleidstoezeggingen over het klimaat dienen als leidraad voor ondernemingen bij het opstellen van hun klimaatactieplannen, en het beheer van klimaatrisico's kan de concurrentiepositie van landen op de lange termijn bepalen. Australië is een van de grootste steenkoolexporteurs ter wereld en daarom heeft Robeco in 2021 de 'Collaborative Sovereign Engagement on Climate Change with Australia' onder de UN PRI mede opgericht. Nu Australië op het punt staat de tweede versie van zijn uitstootreductiedoelen te publiceren, zijn we afgereisd naar het land om persoonlijk bij te dragen aan het besluitvormingsproces rond het klimaatbeleid.

Als onderdeel van het Akkoord van Parijs moet elk land uitstootreductiedoelen indienen, die Nationally Determined Contributions (NDC's) worden genoemd. Met de publicatie van het tweede NDC van Australië in 2025 nadert het land een belangrijke mijlpaal, die de agenda van onze engagement bepaalt.

In 2023 hebben we in totaal 36 bijeenkomsten gehad met de federale, staats- en regelgevende instanties die betrokken zijn bij de besluitvorming over het klimaatbeleid. De engagement met Australië vindt plaats op verschillende niveaus, onder meer met de federale overheid en individuele staten, evenals met nationale regelgevende instanties en andere autoriteiten. In de tweede helft van 2023 hebben we drie afzonderlijke werkgroepen opgezet om samen te werken met de federale overheid, de verschillende deelstaatregeringen en regelgevende instanties en hebben we de relatie met de betreffende belanghebbenden uitgebouwd. Als co-leider van de subnationale werkgroep en lid van de Advisory Committee van het initiatief hebben we in maart 2023 voor het eerst een bezoek gebracht aan Australië. Daar hadden we voor het eerst een ontmoeting met de verschillende autoriteiten en vertegenwoordigers van de onderliggende staten en territoria van Australië, waarmee een sterke basis werd gelegd voor ons tweede bezoek een jaar later.

2024: bezoek aan Canberra

In augustus 2024 bezochten we het Parliament House in Canberra voor een ontmoeting met ministers en adviseurs op het gebied van klimaatbeleid om het proces voor het vaststellen van NDC-doelen voor 2035 te bespreken, waarbij landen een nieuwe doelstelling moeten toezeggen in de aanloop naar klimaatop COP30 in Brazilië in 2025.

Als onderdeel van onze reis hadden we op 21 augustus een ontmoeting met de minister van Financiën van Australië. De minister van Financiën steunt klimaatmaatregelen en heeft concrete toezeggingen gedaan in de 'Future Made in Australia' en andere beleidsmaatregelen die de afgelopen jaren door de regering

zijn aangenomen. De beleggersgroep benadrukte waarom zowel binnenlandse als internationale beleggers baat hebben bij een sterke NDC-doelstelling. Binnenlandse beleggers hebben een zeer grote exposure naar nationaal en subnationaal schuldpapier in Australië, terwijl internationale beleggers vaak een exposure hebben naar binnenlands schuldpapier en Australische aandelen, en bezorgd zijn over het systeemrisico van klimaatverandering.

De minister gaf aan dat de wereldwijde politieke ontwikkelingen, met name de verkiezingen in de VS, bepalend zijn voor de politieke steun voor een sterke NDC-doelstelling, aangezien Australië tussen december 2024 en mei 2025 zijn eigen federale verkiezingscyclus ingaat. We hebben onze steun uitgesproken voor een NDC-doelstelling voor 2035 met een CO2-reductie van ten minste 70%. Een van de vertegenwoordigers van de beleggers citeerde een enquête onder de begunstigen van hun industrie fondsen, waaruit bleek dat 86% van de deelnemers onder een brede vertegenwoordiging van fondsleden steun uitsprak voor klimaatmaatregelen. Dit moet helpen de klimaatboodschap te vertalen naar het politieke debat in Australië. Tot slot hebben we ook aangegeven dat de aanhoudende engagement onze beleggingsvisie ondersteunt en dat dit Europese beleggers zal helpen een

positievere houding aan te nemen ten opzichte van de duurzaamheidsprestaties van Australisch schuldpapier, in het bijzonder de groene obligaties die zijn uitgegeven door de federale overheid en staatsregeringen.

De noodzaak van ambitieuze NDC-doelstellingen

Naast de minister van Financiën hadden we ook een ontmoeting met de minister van Klimaatverandering en Energie. We boden een perspectief van wereldwijde institutionele beleggers op de vraag waarom een ambitieus NDC-doel in 2035 een belangrijke stap is voor Australië om aanzienlijke transitie- en fysieke risico's voor zijn economie te voorkomen. Volgens onderzoek van onze beleggersgroep kunnen dergelijke risico's leiden tot een daling van het bbp met 10-15% tegen 2050, als er niets aan wordt gedaan. De minister legde uit dat ze het formele advies zullen volgen van de Climate Change Authority (CCA), een orgaan dat deze regering heeft opgericht voor onafhankelijk advies. De CCA had net een ontwerpdocument gedeeld voor feedback, waarin werd gestreefd naar een CO2-reductiedoel van 65-75% tegen 2035. Hoewel dit in lijn is met onze verwachtingen, benadrukte de minister dat de doelstelling in de eerste plaats haalbaar moet zijn, in plaats van alleen maar ambitieus.

“ We evalueren de voortgang van de engagement met overheden, waarbij de nadruk ligt op de beleidsintegratie door de hele overheid heen die leidt tot het stellen van duidelijke klimaatdoelen.

Peter van der Werf

Het Australische energiesysteem decarboniseren

We spraken met ministers die betrokken zijn bij de uitvoering van beleid dat het bereiken van de NDC-doelen mogelijk maakt. We bespraken hoe de huidige decarbonisatie van het energiesysteem in Australië verloopt en waar de volgende stappen nodig zijn om de ontwerpdoelstelling van de CCA van 65-75% reductie in 2035 te halen.

Beleggers in de groep gaven hun visie op de rol van kernenergie en hoe dit op dit moment nieuwe beleggingen in hernieuwbare energie tegenhoudt, omdat het uitstellen van de uitrol totdat kernenergie kan worden geleverd de businesscase voor hernieuwbare energie schaadt. Daarnaast hebben we onze zorgen geuit over de plannen van sommige partijen om de capaciteit van gasgestookte energieproductie-eenheden te verhogen, die ingezet kunnen worden tijdens pieken in de vraag naar energie, de zogenaamde gas peakers. Dit blijft een uitdaging, waarbij sommige ministeries hier sterk voorstander van zijn als middel om bedrijfsbelangen te beschermen in moeilijker te decarboniseren sectoren, op basis van de doelstelling van het vrijwaringsmechanisme om de CO₂-uitstoot jaarlijks met 4,9% te verminderen.

Politieke steun voor klimaatbeleid

Onafhankelijke parlementariërs spelen een belangrijke rol bij de ondersteuning van het klimaatbeleid in het parlement. Aangezien de huidige peilingen erop wijzen dat de kloof tussen de arbeiderspartij en de conservatieve partij kleiner wordt, is hun invloed mogelijk nog groter als er een nieuwe regering wordt gevormd. Tijdens het bezoek hebben we verschillende onafhankelijke parlementsleden ontmoet, die allemaal pleitten voor een NDC-doelstelling van 75% in 2035 en zeer geïnteresseerd waren in de manier waarop wereldwijde institutionele beleggers kunnen helpen deze boodschap kracht bij te zetten. We gaven aan dat het ministerie van Financiën onder de vorige regering al de aanname had gepubliceerd dat de leenkosten voor Australië met 100 basispunten zouden stijgen in het meest negatieve klimaatscenario.

CASE STUDY

Het Australische kader voor groene obligaties

Als onderdeel van deze dialoog voeren we al meer dan twee jaar gesprekken met het Australian Office of Financial Management (AOFM) en het ministerie van Financiën, onder meer over het Australische kader voor groene obligaties. In lijn met onze engagementdoelstellingen heeft het AOFM in juni 2024 zijn eerste groene obligatie uitgegeven, waarmee beleggers overheidsprojecten kunnen steunen die bijdragen aan de transitie van Australië naar netto-nul in 2050.

Resultaten tot nu toe

Tijdens onze ontmoeting met het ministerie van Financiën hebben we uitgelegd dat we de voortgang van onze engagement met overheden evalueren op basis van een aantal factoren. Dit zijn onder meer de transparantie van de acties van de overheid in de rapportage over de impact van groene obligaties en de publicatie van de begroting, het ontwerp van interventies op het gebied van klimaatbeleid en, bovenal, de beleidsintegratie door de hele overheid heen die leidt tot het stellen van duidelijke doelen. We hebben de noodzaak van een ambitieuze NDC-doelstelling benadrukt. Het ministerie van Financiën bevestigde dat er de afgelopen twee jaar veel inspanningen zijn verricht om de verschillende ministeries te organiseren en zo te komen tot een gecoördineerd beleid op het gebied van klimaatverandering. Het ministerie speelt een leidende rol in dit proces, omdat dit belangrijk is om tot een begroting te komen die al het klimaatbeleid ondersteunt. Dit is een sterk teken van coördinatie binnen de hele overheid, een van de belangrijkste engagementdoelstellingen waarvoor we duidelijk positieve voortgang zien in Australië.

STEMMEN BIJ VOLMACHT – MARKTINZICHT

Say on Sustainability: kan het een effectief hulpmiddel zijn?

Diana Trif – Engagement specialist

De jaarlijkse aandeelhoudersvergadering is het belangrijkste forum voor contact tussen ondernemingen en hun aandeelhouders. Voor ondernemingen en hun raad van bestuur is het een platform om hun prestaties, visie en strategie te communiceren en het vertrouwen van beleggers te vergroten. Voor aandeelhouders is het een kans gebruik te maken van hun rechten en hun stem te laten horen door te stemmen over belangrijke zaken, zoals de verkiezing van bestuursleden, de benoeming van de accountant en de beloning van bestuurders.

De afgelopen jaren is de aard van de engagement tussen ondernemingen en hun beleggers veranderd en is de focus verschoven. Een steeds groter deel van de dialoog – zowel voor, tijdens als na de aandeelhoudersvergadering – is gericht op duurzaamheidsprestaties en hoe goed de onderneming materiële risico's en kansen op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG) beheert. Toch lijken de meeste agenda's van aandeelhoudersvergaderingen los te staan van deze nieuwe realiteit, aangezien een belangrijk punt ontbreekt: een resolutie om de duurzaamheidsrapportage van de onderneming goed te keuren.

De stand van zaken

Beleggers worden geconfronteerd met regelgeving die in toenemende mate vereist dat ESG-factoren worden geïntegreerd in beleggings- en stewardshipbeslissingen en in hun rapportage aan klanten en begunstigen. Tegelijkertijd zien we bij andere groepen belanghebbenden, zoals klanten, leveranciers, ngo's en maatschappelijke organisaties, dat de belangstelling voor niet-financiële informatie toeneemt.

Tegen deze achtergrond hebben veel rechtsgebieden ondernemingen verplicht duurzaamheidsinformatie te rapporteren. Zo moeten ondernemingen die vallen onder de Corporate Reporting Sustainability Directive (CSRD) van de Europese Unie binnenkort informatie indienen volgens de European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

Ondanks deze ontwikkelingen blijft het geven van een stem aan aandeelhouders over de ESG-rapportage van de onderneming eerder uitzondering dan regel. We zien dit in Spanje, waar grote ondernemingen sinds 2019 verplicht zijn voorstellen ter goedkeuring van hun 'niet-financiële' rapportage op de agenda van hun aandeelhoudersvergadering te zetten. Meer recentelijk werden Zwitserse beursgenoteerde ondernemingen voor het eerst verplicht hun 'niet-financiële' rapportage in 2024 ter goedkeuring voor te leggen aan aandeelhouders. Afgezien van deze uitzonderingen bevatten de meeste agenda's van

aandeelhoudersvergaderingen echter geen punt om het duurzaamheidsverslag van de onderneming goed te keuren.

Argumenten voor verandering

Tegenwoordig is het gebruikelijk dat aandeelhouders afzonderlijk stemmen over het beloningsbeleid van een onderneming via het 'Say on Pay'-voorstel. Dit is een nuttig instrument gebleken om verantwoording af te leggen over het beloningsbeleid en de beloningspraktijken. Sommige ondernemingen hebben de afgelopen jaren zelfs 'Say on Climate'-voorstellen op hun agenda gezet om de mening van beleggers over hun klimaatstrategie te peilen. Dit heeft geleid tot meer transparantie en een grotere verantwoordingsplicht met betrekking tot de klimaattransitieplannen van ondernemingen.

Als dat zo is, zijn er dan niet ook argumenten om te stemmen over het duurzaamheidsverslag?

Ten eerste dragen ondernemingen en hun raad van bestuur op dezelfde manier verantwoordelijkheid tegenover aandeelhouders voor hun duurzaamheidsprestaties als voor hun financiële prestaties. Een 'Say on Sustainability'-stemming zou hetzelfde effect hebben als een 'Say on Pay'-voorstel, namelijk meer verantwoording en grotere transparantie bevorderen.

Zonder een 'Say on Sustainability'-voorstel hebben aandeelhouders de mogelijkheid hun ontevredenheid over de duurzaamheidsstrategie en -prestaties te uiten door tegen de (her)verkiezing van bestuurders of andere agendapunten te stemmen die gezien de aard van de zorg toepasselijk worden geacht. Maar het 'toepasselijke' agendapunt kan verschillen afhankelijk van het beleid van elke belegger, waardoor het resultaat van stemmingen vaak moeilijker te interpreteren is voor ondernemingen.

Een 'Say on Sustainability'-voorstel zorgt ervoor dat beleggers hun mening over de duurzaamheidsstrategie van de onderneming kenbaar kunnen maken aan het bestuur en het management aan de hand van een duidelijke voor- of tegenstem. Dat zou meer duidelijkheid brengen in de vaak verhitte discussies die aandeelhoudersvergaderingen overspoelen – iets waar niet alleen aandeelhouders maar ook ondernemingen behoefte aan hebben.

“ Een 'Say on Sustainability'-voorstel zorgt ervoor dat beleggers hun mening over de duurzaamheidsstrategie van de onderneming kenbaar kunnen maken.

Diana Trif

Thema's en ondernemingen in 2024

Companies under Engagement

 Environmental	 Social
Biodiversity	Modern Slavery in Supply Chains
<i>Compagnie Generale des Etablissements Michelin SCA</i>	<i>General Mills</i>
<i>Procter & Gamble Co.</i>	<i>Glencore Plc</i>
Climate and Nature Transition of Financial Institutions	<i>Kia Motors Corp.</i>
<i>Bank of America Corp.</i>	<i>The Kroger</i>
<i>Citigroup, Inc.</i>	<i>Wesfarmers Ltd</i>
<i>DBS Group Holdings</i>	Sound Social Management
<i>ING Groep NV</i>	<i>Baidu, Inc.</i>
<i>JPMorgan Chase & Co., Inc.</i>	 Governance
Natural Resource Management	Corporate Governance Standards in Asia
<i>Ambev SA</i>	<i>INPEX Corp.</i>
<i>OCI NV</i>	<i>Panasonic Corp.</i>
<i>PepsiCo, Inc.</i>	Corporate Governance in Emerging Markets
Nature Action 100	<i>Haier Smart Home Co., Ltd.</i>
<i>Ahold</i>	<i>Hyundai Motor</i>
<i>Alibaba Group Holding Ltd.</i>	<i>Midea Group Co. Ltd.</i>
<i>Sociedad Quimica y Minera SA</i>	Good Governance
Net Zero Carbon Emissions	<i>Ahold</i>
<i>Anglo American</i>	<i>FUJIFILM Holdings Corp</i>
<i>BP</i>	<i>Petroleo Brasileiro</i>
<i>Celanese Corp</i>	Tax Transparency
<i>Cheniere Energy Inc</i>	<i>AbbVie, Inc.</i>
<i>Chevron</i>	<i>Amgen</i>
<i>Cummins, Inc.</i>	<i>Apple</i>
<i>Dow Inc</i>	<i>McDonalds</i>
<i>Ecopetrol SA</i>	<i>Stellantis NV</i>
<i>Engie SA</i>	<i>Thermo Fisher Scientific, Inc.</i>
<i>ExxonMobil</i>	 Sustainable Development Goals
<i>Haier Smart Home Co., Ltd.</i>	Fashion Transition
<i>Holcim AG</i>	<i>Inditex</i>
<i>Hyundai Motor</i>	<i>Lululemon Athletica Inc</i>
<i>Marathon Petroleum Corp.</i>	<i>LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton</i>
<i>OMV AG</i>	<i>MercadoLibre Inc</i>
<i>Petroleo Brasileiro</i>	<i>Ross Stores Inc</i>
<i>Phillips 66</i>	<i>Shopify Inc</i>
<i>Repsol</i>	SDG Engagement
<i>Royal Dutch Shell</i>	<i>AbbVie, Inc.</i>
<i>Valero Energy Corp.</i>	<i>Adobe Systems, Inc.</i>
<i>Westlake Corp</i>	<i>Alphabet, Inc.</i>
 Social	<i>Amazon.com, Inc.</i>
Diversity and Inclusion	<i>Amgen</i>
<i>Eli Lilly & Co.</i>	<i>Apple</i>
<i>Netflix Inc</i>	<i>Broadcom Inc</i>
<i>Oracle Corp</i>	<i>Capital One Financial Corp.</i>
Human Rights Due Diligence for Conflict-Affected and High-Risk Areas	<i>Elevance Health Inc</i>
<i>Booking Holdings, Inc.</i>	<i>Grupo Bimbo SAB de CV</i>
<i>HeidelbergCement AG</i>	<i>Haleon PLC</i>
<i>Hon Hai Precision Industry Co. Ltd.</i>	<i>Meta Platforms Inc</i>
<i>Inditex</i>	<i>NASDAQ OMX Group, Inc.</i>
<i>Volkswagen</i>	<i>OTP Bank Nyrt</i>
Just Transition in Emerging Markets	<i>Salesforce.com, Inc.</i>
<i>Impala Platinum Holdings Ltd</i>	<i>Samsung Electronics</i>
<i>Pertamina Persero PT</i>	<i>Total</i>
Labor Practices in a Post Covid-19 World	<i>Trane Technologies PLC</i>
<i>Accor SA</i>	
<i>Uber Technologies, Inc.</i>	
Modern Slavery in Supply Chains	
<i>Canon</i>	

 Voting Related	
AGM engagement 2024	
	<i>Cummins, Inc.</i>
	<i>Goldman Sachs Group, Inc.</i>
	<i>ING Groep NV</i>
 Enhanced	
Acceleration to Paris	
	<i>Aluminum Corp of China Ltd</i>
	<i>Berkshire Hathaway</i>
	<i>China State Construction Engineering Corp Ltd</i>
	<i>Continental Resources, Inc.</i>
	<i>Toyota Industries Corp</i>
	<i>WH Group Ltd. (HK)</i>
Global Controversy Engagement	
	<i>Zijin Mining Group Co. Ltd.</i>

APPENDIX

Robeco's Active Ownership benadering

GEDRAGSCODES

Robeco maakt actief gebruik van zijn eigendomsrechten als aandeelhouder door, namens zijn klanten, een constructieve dialoog aan te gaan met ondernemingen. We geloven dat verbeteringen in het gedrag van ondernemingen ten aanzien van duurzaamheid kunnen leiden tot een verbeterd risico-rendementsprofiel van onze beleggingen. Robeco gaat de dialoog aan met ondernemingen van over de hele wereld, in zowel onze aandelen- als obligatieportefeuilles. We voeren drie typen engagement uit met de ondernemingen waarin we beleggen:

Value engagement

Een proactieve engagementbenadering gericht op langetermijnkwesties op het gebied van milieu, maatschappij of governance, die financieel materieel zijn of negatieve gevolgen hebben voor de duurzaamheid. Deze engagements duren doorgaans drie jaar, waarna de voortgang ten opzichte van de aanvankelijk gestelde doelen wordt geëvalueerd. Wanneer een engagement niet succesvol wordt afgesloten, rapporteren we dat aan de klanten en beleggingsteams, maar er volgt dan geen desinvestering.

Stemgerelateerd AVA engagement: Stemmen op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) biedt aandeelhouders de mogelijkheid om direct feedback te geven aan een bedrijf - dan wel voorafgaand of na een AVA. Deze dialogen zijn van nature geen langetermijn engagements, maar unieke mogelijkheden om de impact van onze stembeslissingen te versterken. Goede corporate governance, maar ook andere duurzaamheidsonderwerpen die opkomen tijdens een aandeelhoudersvergadering en niet behandeld worden in andere categorieën van het engagement programma, behoren tot deze categorie.

SDG engagement

Een proactieve engagementbenadering die gericht is op het stimuleren van duidelijke en meetbare verbeteringen in de bijdrage van een onderneming aan een of meer van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. De

engagement loopt drie tot vijf jaar en heeft als startpunt het SDG-raamwerk van Robeco, waarbij ondernemingen worden geïdentificeerd met het potentieel aan belangrijke maatschappelijke behoeften te voldoen. Er wordt gewerkt met tijdgebonden mijlpalen voor het verwezenlijken van dit potentieel.

Enhanced engagement

Een reactieve engagement, gericht op ondernemingen die ernstig en systematisch in strijd handelen met minimale gedragsnormen op het gebied van onder meer mensenrechten, arbeid, milieu, biodiversiteit en bedrijfsethiek, zoals gedefinieerd in het UN Global Compact Principles of de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Als de Enhanced Engagement na twee tot drie jaar niet tot de gewenste verandering heeft geleid, kan uitsluiting uit het Robeco beleggingsuniversum een optie zijn. Klanten kunnen hier hun eigen discretie toepassen om het bedrijf wel of niet uit te sluiten.

In onze engagements streven we ernaar het gedrag van ondernemingen op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur (environmental, social and governance, afgekort tot ESG) te verbeteren, met als doel de langetermijnprestaties van een onderneming te verbeteren, en uiteindelijk ook de kwaliteit van de beleggingen van onze klanten te verhogen.

Robeco hanteert een holistische benadering voor het integreren van duurzaamheid. We zien duurzaamheid als drijvende kracht achter veranderingen op lange termijn in markten, landen en ondernemingen, met een impact op toekomstige prestaties. Daarom nemen we duurzaamheid mee als een van de value drivers in ons beleggingsproces, net zoals we de financiële positie van ondernemingen en het marktmomentum meenemen.

Ga voor meer informatie naar onze website.

HET UN GLOBAL COMPACT

Een van de belangrijkste gedragscodes in het engagementproces van Robeco is het Global Compact van de Verenigde Naties. Het Global Compact ondersteunt ondernemingen en andere maatschappelijke spelers van over de hele wereld bij het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het is opgezet in het jaar 2000 en is de meest onderschreven gedragscode in zijn soort. Het Global Compact verlangt van ondernemingen dat zij binnen hun eigen invloedssfeer een aantal kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding omarmen, ondersteunen en naleven. Tien universele principes vormen de basis voor het omgaan met de uitdagingen van globalisering.

Mensenrechten

1. Ondernemingen dienen de internationaal aanvaarde mensenrechten te steunen en te respecteren;
2. en zich er steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig zijn aan schending van mensenrechten.

Arbeid

3. Ondernemingen dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen;
4. zich inspannend voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid;
5. de effectieve afschaffing van kinderarbeid;
6. en de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep.

Milieu

7. Ondernemingen dienen voorzorg te betrachten bij hun benadering van milieu-uitdagingen;
8. initiatieven te ondernemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen;
9. en de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.

Corruptiebestrijding

10. Ondernemingen dienen elke vorm van corruptie tegen te gaan, inclusief afpersing en omkoping.

Meer informatie is te vinden op <https://www.unglobalcompact.org/>

OESO-RICHTLIJNEN VOOR MULTINATIONALE ONDERNEMINGEN

De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen zijn aanbevelingen van regeringen voor multinationale ondernemingen die actief zijn in of opereren vanuit landen die de richtlijnen volgen. Deze richtlijnen zijn een ander belangrijk raamwerk in het engagementproces van Robeco. Ze voorzien ondernemingen van niet-bindende principes en normen voor verantwoord ondernemen in een wereldwijde context, in overeenstemming met geldende wetgeving en internationaal erkende standaarden.

De aanbevelingen in de richtlijnen geven gestalte aan de gedeelde waarden van de regeringen van landen waar een groot deel van de internationale directe investeringen vandaan komen en waar veel van de grootste multinationale ondernemingen zijn gevestigd. De richtlijnen zijn erop gericht ondernemingen positief te laten bijdragen aan wereldwijde voortgang op het gebied van economie, milieu en maatschappij.

Meer informatie is te vinden op: <http://mneguidelines.oecd.org/>

INTERNATIONALE GEDRAGSCODES

Robeco heeft ervoor gekozen algemeen aanvaarde gedragscodes te hanteren om de ESG-verantwoordelijkheden van entiteiten waarin we beleggen te beoordelen. Robeco houdt zich aan een aantal onafhankelijke en breed geaccepteerde gedragscodes, verklaringen en best practices en is een ondertekenaar van verscheidene van deze codes.

Naast het Global Compact van de Verenigde Naties zijn de belangrijkste codes, principes en best practices voor engagement die Robeco volgt:

- De internationale governancebeginselen van het International Corporate Governance Network (ICGN)
- United Nations Global Compact
- Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties
- Uitgangspunten van de Verenigde Naties inzake Bedrijven en Mensenrechten
- OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen
- OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers

We volgen niet alleen zelf deze codes, maar verwachten ook van ondernemingen dat ze deze codes, principes en best practices volgen.

ROBECO'S STEMBELEID

Robeco moedigt goed ondernemingsbestuur en duurzame bedrijfsvoering aan, omdat deze in onze ogen bijdragen aan de creatie van aandeelhouderswaarde op de lange termijn. Het uitbrengen van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen maakt deel uit van Robeco's Active Ownership-benadering. Robeco heeft het stembeleid zo ontworpen en geïmplementeerd dat we altijd stemmen in het beste belang van onze klanten.

Het beleid van Robeco ten aanzien van ondernemingsbestuur is gebaseerd op de internationaal geaccepteerde governancebeginselen van het International Corporate Governance Network (ICGN). Door actief gebruik te maken van ons stemrecht kunnen we, namens onze klanten, de betreffende ondernemingen aansporen de kwaliteit van het management te verhogen en het duurzaamheidsprofiel te verbeteren. We verwachten dat dit op de lange termijn een positieve uitwerking heeft op de creatie van aandeelhouderswaarde.

SAMENWERKING

Waar nodig stemt Robeco zijn engagementactiviteiten af met andere beleggers. Voorbeelden hiervan zijn Eumedion (een platform voor institutionele beleggers op het gebied van corporate governance), het Carbon Disclosure

Project (een samenwerkingsverband op het gebied van transparantie over CO₂-emissies van ondernemingen) en de Interfaith Center on Corporate Responsibility (ICCR).

Een ander belangrijk initiatief waar Robeco ondertekenaar van is, betreft de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties. In dit verband verklaren institutionele beleggers zich in te zetten voor verantwoord beleggen, zowel voor hun eigen beleggingen als naar buiten toe.

ROBECO'S ACTIVE OWNERSHIP-TEAM

De stem- en engagementactiviteiten van Robeco worden uitgevoerd door een speciaal Active Ownership-team. Het team is in 2005 opgericht als een centraal competence centre en is gevestigd in Rotterdam en Hongkong. Aangezien Robeco wereldwijd opereert, is het team multinationaal en meertalig. Deze diversiteit zorgt voor inzicht in het financiële, juridische en culturele klimaat waarin de ondernemingen opereren waarmee we in dialoog zijn.

Het Active Ownership-team is onderdeel van Robeco's Sustainable Investing Center of Expertise en wordt aangestuurd door Carola van Lamoen. Het Sustainable Investing Center of Expertise combineert onze kennis en ervaring op het gebied van duurzaamheid binnen het beleggingsdomein. Daarnaast stimuleert het leiderschap op het gebied van duurzaam beleggen door onze expertise en inzichten over duurzaam beleggen te bieden aan onze klanten, onze beleggingsteams, het bedrijf en de bredere markt.

Verder krijgt het Active Ownership-team input van professionele beleggers in de lokale kantoren van Robeco wereldwijd. Samen met ons wereldwijde klantenbestand gebruiken we dit netwerk om de impact van onze Active Ownership-activiteiten zo groot mogelijk te maken.

ROBECO

Robeco Institutional Asset Management B.V. (Robeco) is een internationale vermogensbeheerder opgericht in 1929. Momenteel heeft Robeco wereldwijd 15 kantoren, inclusief het hoofdkantoor in Rotterdam. Door de unieke integratie van fundamenteel, duurzaam en kwantitatief onderzoek, is Robeco in staat een uitgebreide selectie van beleggingsstrategieën te bieden aan institutionele beleggers.

Duurzaam beleggen is een integraal onderdeel van Robeco's algemene strategie. Wij zijn ervan overtuigd dat het integreren van factoren op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur leidt tot beter gefundeerde beleggingsbeslissingen. Daarnaast geloven we dat onze engagement met ondernemingen waarin we beleggen over financieel materiële duurzaamheidskwesties een positieve impact heeft op het beleggingsresultaat en de maatschappij.

Meer informatie kan gevonden worden op onze website.

Belangrijke informatie

Robeco Institutional Asset Management B.V. heeft een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam als beheerder van instellingen voor collectieve belegging in overdraagbare effecten (ICBE's) en alternatieve beleggingsfondsen (AIF's) ("Fonds(en)"). Dit marketingdocument is uitsluitend bedoeld voor professionele beleggers, in de zin van beleggers die gekwalificeerd zijn als professionele klanten, die hebben verzocht behandeld te worden als professionele klanten of gerechtigd zijn dergelijke informatie te ontvangen volgens van toepassing zijnde wetgeving. Robeco Institutional Asset Management B.V. en/of verbonden en aangesloten entiteiten en dochterondernemingen, ("Robeco"), zijn niet aansprakelijk voor enige schade voortvloeiend uit het gebruik van dit document. Gebruikers van deze informatie die beleggingsdiensten aanbieden in de Europese Unie, zijn zelf verantwoordelijk om te beoordelen of zij de informatie mogen ontvangen in overeenstemming met MiFID II-regelgeving. Voor zover deze informatie wordt gekwalificeerd als een redelijk en toepasselijk klein niet-geldelijk voordeel onder MiFID II, zijn gebruikers die beleggingsdiensten bieden in de Europese Unie zelf verantwoordelijk om te voldoen aan de relevante voorschriften voor het bijhouden van gegevens en transparantie. De informatie in dit document is gebaseerd op informatiebronnen die wij betrouwbaar achten en wordt verstrekt zonder enige garanties. Zonder verdere toelichting kan dit document niet worden beschouwd als compleet. Opinies, ramingen en voorspellingen kunnen op elk moment en zonder kennisgeving vooraf worden gewijzigd. In geval van twijfel raden wij u aan onafhankelijk advies in te winnen. Dit document is bedoeld om de professionele belegger te voorzien van algemene informatie over de specifieke capaciteiten van Robeco, maar is niet opgesteld door Robeco als beleggingsonderzoek en is geen beleggingsaanbeveling of advies om bepaalde effecten of beleggingsproducten te kopen of te verkopen of een bepaalde beleggingsstrategie of juridisch, boekhoudkundig of fiscaal advies te volgen. Alle rechten op de informatie in dit document zijn en blijven voorbehouden aan Robeco. Dit materiaal mag niet worden gekopieerd of gedeeld voor openbare doeleinden. Niets uit dit document mag worden gereproduceerd of openbaar worden gemaakt in welke vorm of op welke wijze dan ook, zonder Robeco's voorafgaande schriftelijke toestemming. Beleggen brengt risico's met zich mee. Voordat u gaat beleggen, dient u zich te realiseren dat terugbetaling van uw inleg niet gegarandeerd is. Beleggers dienen er zeker van te zijn dat zij het risico verbonden aan de producten of diensten die Robeco aanbiedt in hun thuisland volledig begrijpen. Beleggers dienen bovendien hun beleggingsdoelstelling en risicoprofiel te bepalen. Historische rendementen zijn uitsluitend bedoeld ter illustratie. Koersen van deelnemingen kunnen zowel omhoog als omlaag gaan en in het verleden behaalde rendementen bieden geen garantie voor de toekomst. Indien de getoonde performance uit het verleden luidt in een andere valuta dan de valuta van het land waar u woont, moet u er rekening mee houden dat als gevolg van schommelingen in de wisselkoers de getoonde performance hoger of lager kan zijn als deze wordt omgerekend naar uw lokale valuta. De performancegegevens zijn exclusief de commissies en kosten verschuldigd over het verhandelen van effecten in klantportefeuilles of over de uitgifte en terugkoop van units. Tenzij anders aangegeven is de performance i) gebaseerd op de koers na aftrek van kosten en ii) inclusief herbelegging van dividend. Meer informatie over de Fondsen wordt gegeven in het prospectus. De performance is exclusief de beheervergoeding. De in dit document genoemde lopende kosten zijn gebaseerd op het laatste verschenen jaarverslag op basis van het einde van het boekjaar. Dit document is niet gericht aan, of bedoeld voor distributie aan of gebruik door een persoon of entiteit die burger, woonachtig of gevestigd is in een plaats, staat, land of andere jurisdictie, waar de plaatselijk geldende wet- of regelgeving een dergelijk(e) distributie, document, beschikbaarheid of gebruik niet toestaat, of waardoor een Fonds of Robeco Institutional Asset Management B.V. zou worden onderworpen aan een verplichting tot registratie of licentiering binnen een dergelijke jurisdictie. Een besluit om in te tekenen op belangen in een Fonds dat wordt aangeboden in een bepaalde jurisdictie, dient alleen te worden genomen op basis van informatie aanwezig in het prospectus. Deze informatie kan afwijken van de informatie in dit document. Potentiële inschrijvers op aandelen dienen zelf informatie in te winnen over wettelijke vereisten die eveneens van toepassing zijn, alsook over de geldende regelgeving met betrekking tot deviezencontrole en belastingen in het land waarvan zij ingezetene zijn dan wel waar zij hun woon- of verblijfplaats hebben. De Fondsinformatie, indien aanwezig, in dit document is slechts geldig in samenhang met het prospectus en dit document dient te allen tijde in samenhang met het prospectus te worden gelezen. Meer informatie over het Fonds en de bijbehorende risico's wordt gegeven in het prospectus. Het prospectus en het Essentiële-informatiedocument voor de Robeco-fondsen zijn allemaal kosteloos te verkrijgen op de websites van Robeco.

ROBECO
The Investment Engineers